

LÜGANUSE VALLAVOLIKOGU OTSUS

Kiviõli

19. detsember 2024 nr 224

Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kehtestamine

Viru Keemia Grupp AS (edaspidi ka VKG) tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (edaspidi ka EP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi ka KSH) koostamine algatati Lügänuše Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 289 „Viru Keemia Grupi tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. EP koostamise eesmärk on viia läbi tööstusjäätmete prügila parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja prügila rajamise detailne lahendus. Kavandatava prügila puhul on tegemist jäätmeseaduse § 34 lg 4 tähenduses ohtlike jäätmete prügilaga.

Praegu olemasolevasse tööstusjäätmete prügilasse on lubatud ladestada 3 103 121 tonni põlevkivijäätmeid aastas ning lisaks muudest keskkonnaprojektidest pärinevad jäätmeid 150 000 tonni aastas. Lähtuvalt täitumise monitooringust ja prognoosides olemasolevaid tootmisvõimsusi, vajab VKG uut prügilat alates 2026. aastast. Uue tööstusjäätmete prügila rajamine on VKG Oil AS töö jätkamiseks vältimatult vajalik.

Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneering on oluline nii valla, maakondlikul kui ka riiklikul tasandil. Lügänuše valla arengukavas oluliseks peetud kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomise kõrval on tähtis ka olemasolevate säilitamine. VKG kontsern pakub maakonnas tööd 1500 inimesele, olles regioonis olulise tähtsusega tööandja. Lügänuše valla elanike arv väheneb (2019. aasta seisuga 8552 elanikku ning 01.01.2024 seisuga 8090 elanikku) ning arengukavas on viidatud, et lähimal kümnendil väheneb seniste trendide jätkumisel valla elanike arv ligi 20%. Seejuures tõuseb oluliselt eakate osakaal ja langeb nii laste kui ka tööealiste osakaal. Seega on põlevkivitööstus piirkonna kontekstis endiselt suure tähtsusega ja mõjutab oluliselt majanduslikku käekäiku. VKG tegevuse tulemusena laekub riigi- ja kohaliku omavalitsuse eelarvesse arvestatavalt finantsvahendeid. Näiteks 2023. aastal laekus erinevate maksudena riigieelarvesse 54 miljonit eurot ja Lügänuše valla eelarvesse 120 000 eurot tööjõumaksudena. Iga-aastaselt suurenevad ka Lügänuše vallale laekuvad keskkonnatasud kuni 1,1 miljoni euronni 2028. aastal. Lisaks panustab VKG igal aastal üle 30 000 euro kohalikesse projektidesse.

Prügila asukoha eelvaliku etapis täpsustati prügila jaoks vajalikku mahtu ja pindala lähtuvalt keskkonnaministri 29.04.2004 määruse nr 38 tingimustest ja VKG vajadustest (vt KSH I etapi aruande ptk 3.2). Asukoha eelvalikul tuleb arvestada, et ala pindala peab nõlvusega 1:3 ladestamise korral võimaldama 63 miljonit m³ (81,3 miljonit tonni) mahuga prügila rajamise. Võimalike asukohaalternatiivide alal määratleti kolm täpsemat ala ehk asukohaalternatiivi. Alternatiivide võrdlusanalüüsil osutus sobivaimaks alternatiiv nr 1, mille ala hõlmab peaaegu täielikult riigiomandis oleva Tuhavälja katastriüksuse (kü tunnus 43701:003:0127) ja osaliselt Kohtla metskond 3 katastriüksuse (kü tunnus 43701:003:0320).

Vastavalt planeerimisseaduse (PlanS) § 105 lõikele 1 esitatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne kooskõlastamiseks § 99 lõikes 1 nimetatud asutustele ja § 99 lõikes 2 nimetatud isikutele ja asutustele arvamuse avaldamiseks. Materjalid esitati kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks 05.07.2022. Kooskõlastused, ettepanekud ja arvamused ning nendele valla poolt antud vastusseisukohad on koondatud kokku tabelkujul. Kooskõlastusringil eelvaliku muutmist tingivaid ettepanekuid ei esitatud. Seejuures Kaitseministeerium seadis kooskõlastamise tingimuseks, et kavandatavat Viru Keemia Grupp AS tööstusjätmete prügilat ei asuta realiseerima enne riigikaitseliste kompensatsioonimeetmete täielikku rakendumist, eeldatavalt 2026. aastast.

Kooskõlastusringi järgselt toimus 10.04.2023 kuni 09.05.2023 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande avalik väljapanek. Väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 05.06.2023 Kiviõli Linnaraamatukogus ja Lüganuse Rahvamajas. Avalikustamise tulemuste alusel tehti otsuse eelnõus ja aruandes vajalikud muudatused. Täiendavad avalikud arutelud toimusid 01.08.2023 Kiviõli Linnaraamatukogus ja Lüganuse Rahvamajas. Arutelude järel otsuse eelnõus ega aruandes sisulisi muudatusi teha ei olnud vaja.

Lüganuse Vallavolikogu võttis 24.08.2023 otsusega nr 122 tööstusjätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastu.

Asukoha eelvaliku aruanne ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne olid aluseks eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisel. Detailse lahenduse koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus määrati kavandatava prügila ehitusõigus ja lahendati muud asjakohased planeerimisseaduse § 126 lõikes 1 nimetatud ülesanded. 27.10.2023 esitati detailse lahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu planeerimisseaduse § 116 lõike 1 alusel kooskõlastamiseks § 112 lõikes 1 nimetatud asutustele ning teavitati § 112 lõikes 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu detailse lahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust. Kooskõlastused, ettepanekud ja arvamused ning nendele valla poolt antud vastusseisukohad koondati kokku tabelkujul.

Tulenevalt Riigimetsa Majandamise Keskuse 22.11.2023 vastusest (kiri nr 3-1.1/2023/6596) vähendati detailses lahenduses hoonestusala piire selliselt, et tööstusjätmete prügila planeeritud hoonestusala ulatub Kohtla metskond 3 kinnistule ainult Tuhavälja kinnistu ja Keemia vkt 2e kinnistu (kus asuvad sademevee settetiigid) vahelisel alal. Detailses lahenduses tehakse ettepanek määrata Tuhavälja katastriüksuse maakasutuse sihtotstarbeks 100% ulatuses jäätmekäitluse maa-ala ning määrata Kohtla metskond 3 katastriüksuse maakasutuse sihtotstarbeks 15% ulatuses jäätmekäitluse maa-ala ning ülejäänud osas (85%) säilitada maatulundusmaa sihtotstarve. Riigimetsa Majandamise Keskus andis kooskõlastuse 07.02.2024 kirjaga nr 3-1.1/2021/6596.

Lüganuse Vallavolikogu võttis eriplaneeringu 29.02.2024 otsusega nr 159 vastu. Pärast vastuvõtmist toimus planeeringu avalik väljapanek 27.03.2024 kuni 25.04.2024 Lüganuse Vallavalitsuses ja valla veebilehel. Väljapaneku jooksul avaldas arvamust neli osapoolt. Arvamused ja neile antud vastused koondati tabelisse. Avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 02.05.2024 Kiviõli Linnaraamatukogus ja Lüganuse Rahvamajas. Täiendavad arutelud toimusid 03.06.2024 samades asukohtades. Nende toimumise tingis asjaolu, et avaliku väljapaneku tulemustest jäi õigeaegselt (st enne arutelude toimumist) teavitamata ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga konsulteerides jõudis Lüganuse Vallavalitsus seisukohale, et arutelud tuleb uuesti korraldada.

Lüganuse Vallavalitsus esitas 09.07.2024 kirjaga nr 6-2/2053-95 eriplaneeringu materjalid ja menetlusdokumendid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile planeerimisseaduse § 121 lõike 1 kohase heakskiidu saamiseks. Ministeerium andis planeeringule heakskiidu 18.11.2024 kirjaga nr 14-3/1325-4.

Arvestades eeltoodud asjaoludega ja võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37, planeerimisseaduse § 122, Lüganuse Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Kehtestada Viru Keemia Grupp AS tööstusjätmete prügila Lüganuse valla eriplaneering (koostaja Kobras OÜ).
2. Lüganuse Vallavalitsusel teavitada planeeringu kehtestamisest PlanS § 122 lõigetes 7 ja 9 nimetatud isikuid ja asutusi ning avaldada kehtestamise teade PlanS § 122 lõike 6 alusel üleriigilise levikuga ajalehes, Lüganuse vallalehes, ajalehes Põhjarannik, võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded ja Lüganuse valla veebilehel.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada Lüganuse Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korraldusest teadasaamise päevast või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule, Jõhvi kohtumajas Kooli 2a, 41532 Jõhvi, halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse jõustumisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Mart Kivistik
vallavolikogu aseesimees